

عنوان:

ارزیابی تاثیر درازمدت ابتلا به عفونت کووید ۱۹ بر حجم‌های ریوی و شاخص‌های تنفسی بیماران بستری در شهر کرمان

استاد راهنما:

دکتر رضا وزیری نژاد

پژوهش و نگارش:

مرضیه نظری چمک

شهریور ۱۴۰۳

چکیده

مقدمه: با افزایش تعداد بازماندگان کووید ۱۹، تعداد بی‌شماری از مردم تحت تاثیر عواقب ریوی ناشی از این عفونت قرار گرفتند که احتمال دارد دچار آسیب مداوم ریه و اختلال عملکرد ریوی طولانی مدت شوند. بنابراین پیگیری مداوم بیماران ترخیص شده مبتلا به کووید ۱۹ نه تنها برای درک ارتباط بین بیماری‌های ریوی و عفونت SARS-COV-2، بلکه جهت یافتن راه‌هایی برای کاهش عوارض و مرگ و میر همراه با پیشگیری مؤثر ضروری است. هدف از این مطالعه بررسی حجم ریه در بیماران بستری با کووید ۱۹ تا یک سال پس از ترخیص از بیمارستان است.

روش اجرا: مطالعه حاضر یک مطالعه‌ی کوهورت مبتنی بر جمعیت می‌باشد که با دعوت از بیماران مبتلا به کووید ۱۹ بستری در بیمارستان افضلی‌پور کرمان (بیمارستان مرجع در طول پاندمی در استان کرمان، ایران) از شهریور ۱۴۰۰ تا آبان ماه ۱۴۰۱ انجام شد. در این مطالعه بیماران در طول یک دوره یک‌ساله (هشت‌ماه و یک‌سال پس از ترخیص از بیمارستان) از نظر عملکرد ریوی مورد پیگیری قرار گرفتند و پیامدهای تنفسی شامل: سرفه، تنگی نفس، تنگی نفس فعالیتی، درد قفسه سینه، درد قفسه سینه فعالیت و هموپتزی (خلط خونی) در این بیماران ارزیابی شد و تست اسپرومتری شامل شاخص‌های FEV1, FVC, FEV1/FVC نیز برای بیمارانی که رضایت داشتند، انجام شد. همچنین اطلاعات دموگرافیک و اطلاعات زمان بستری آنان مانند: ابتلا به بیماری‌های زمینه‌ای، مصرف دخانیات، دریافت رمدسیویر، استفاده از تهویه مکانیکی و مدت آن، مدت بستری در بیمارستان، میزان SPO2 هنگام بستری، فاکتورهای التهابی مانند CRP و ESR نیز به صورت گذشته‌نگر از پرونده بیمارستانی آنان استخراج گردید. در نهایت طبق اطلاعات به دست آمده بیماران به دو گروه با شدت بیماری متوسط و شدید تقسیم‌بندی شدند و در محیط SPSS نسخه ۲۲، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: از مجموع بیماران بستری در دوره مورد بررسی، تعداد ۵۰۰ بیمار دعوت به مطالعه را پذیرفتند. از نظر شدت بیماری، ۶۱ نفر (۱۲/۲ درصد) جزء گروه بیماران با شدت بیماری شدید و ۴۳۹ نفر (۸۷/۸ درصد) جزء گروه بیماران با شدت بیماری متوسط طبقه‌بندی شدند. سرفه (۲۹۴ نفر، ۵۸/۸ درصد) و تنگی نفس هنگام فعالیت (۳۳۶ نفر، ۶۷/۲۰ درصد) از علائم شایعی بود که در پیگیری نوبت اول (هشت ماه پس از ترخیص) مشاهده شد. بیماری فشارخون بالا (۱۸۱ مورد، ۳۶/۲۰ درصد) نسبت به سایر بیماری‌های زمینه‌ای بیشترین فراوانی را داشت. میانگین نمایه توده بدنی در هر دو گروه بیماران با شدت متوسط و شدید، $۲۶/۷۱ \pm ۴$ بود و در گروه اضافه وزن قرار داشتند. میانگین سنی بیماران در هر دو گروه، $۵۲/۰۶ \pm ۱۶$ سال بود، اما میانگین سنی بیماران در گروه شدید (۵۹/۸) بیشتر از گروه متوسط (۵۰/۹۸) بود ($P < ۰/۰۰۱$). در کل یک سال پس از ترخیص، اگرچه مشکلات تنفسی بیماران نسبت به اولین پیگیری کاهش یافته بود، اما درصد قابل توجهی از بیماران حتی در نوبت دوم بررسی از این مشکلات رنج می‌بردند. از بین بیمارانی که دو نوبت تست اسپرومتری را انجام دادند، ۵۴/۹ درصد (۵۶ نفر) حجم ریه پایینی داشتند که ۱۰/۸ درصد (۱۱ نفر)، جزء گروه بیماری‌های انسدادی ریه و ۴۴/۱ درصد (۴۵ نفر) جزء بیماری‌های محدود شونده ریه طبقه‌بندی شدند. درنهایت با استفاده از آنالیز اندازه‌های تکراری تغییرات متغیر از ۸ تا ۱۲ ماه در دو گروه مورد بررسی و مقایسه قرار گرفت و با توجه به آن می‌توان نتیجه گرفت تغییرات فاکتورهای تنفسی گرچه کاهشی بوده ولی تغییرات در دو گروه از لحاظ آماری یکسان بوده است ($P > ۰/۰۵$)

نتیجه‌گیری: بیماری کووید ۱۹ به همراه درگیری ریه منجر به عوارض دراز مدت در ریه‌ها می‌گردد که حداقل یک سال بعد از ابتلا ادامه می‌یابد. در این بررسی دیده شد که عوارض محدود شونده بیشتر از عوارض انسدادی است.

واژگان کلیدی:

کووید ۱۹، پیگیری، مطالعات کوهورت، تست‌های عملکرد ریوی